

3/2024

Momentti

Sisältö

LAINSÄÄDÄNTÖKATSAUS

Vahvistetut lait	2
Hallituksen esitykset.....	2

OIKEUSTAPAUKSET

Korkein oikeus	5
Korkein hallinto-oikeus.....	7
KKO:n valitusluvut.....	15

VAHVISTETUT LAIT

Lait liikennevakuutuslain, liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain ja vakuutusyhtiölain muuttamisesta (218-220/2024)

HE 10/2024

LiVM 2/2024

Lait tulivat voimaan 1.6.2024.

Muutoksella pannaan täytäntöön moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamista koskevan direktiivin uudet säännökset.

Liikennevakuutuslain soveltamisalaa tarkennettiin direktiivin ajoneuvon käytön määritelmää vastaavasti. Liikennevakuutuslain ajoneuvon määritelmää muutettiin siten, että jatkossa hitaat tai kevyet ajoneuvot eivät kuulu ajoneuvon määritelmän piiriin. Direktiivin määritelmästä poiketaan siten, että ajoneuvo on kuitenkin painosta riippumatta sellainen sähköpotkulaista, joka elinkeinotoiminnassa vuokrataan yleisön saataville henkilöiden kuljettamista varten. Toisesta ETA-maasta tuotavan ajoneuvon vakuuttamisvelvollisuutta tarkennettiin direktiivin säännöksiä vastaavasti. Liikennevakuutuksen vahinkohistoriatieto on jatkossa annettava yhdenmukaisella vakuutus- ja vahinkohistoriatodistuselomakkeella. Liikennevakuutuslakiin lisättiin myös säännös, jolla tarkennetaan vastuunjako ajoneuvoyhdistelmien aiheuttamista vahingoista. Liikennevakuutuslakiin lisättiin säännös, jossa säädetään vuokrattavan sähköpotkulaudan kuljettajalle aiheutuneen henkilövahingon korvaamisesta.

Liikennevakuutuslakiin lisättiin myös säännökset vahingon korvaamisesta vakuutusyhtiön joutuessa maksukyvyttömäksi. Vahinkoa kärsinyt, jonka asuinpaikka on Suomes-

sa, voi esittää korvausvaatimuksen Liikennevakuutuskeskukselle, jos korvausvastuussa oleva vakuutusyhtiö on maksukyvytön. Liikennevakuutuslakiin lisättiin säännökset määräajoista, joiden kuluessa Liikennevakuutuskeskuksen on käsiteltävä korvausvaatimus sekä keskuksen tehtävistä ja tiedonsaannista sen toimiessa maksukyvyttömyyselimenä. Myös liikennevakuutuslain yhteistakuujärjestelmää koskevia säännöksiä muutettiin siltä osin, kuin se on välttämätöntä direktiivin täytäntöönpanemiseksi.

Liikennevakuutuslakiin lisättiin säännös, jonka mukaan kilpailuun tai lajiharjoitteluun osallistuneelle ajoneuvon kuljettajalle itselleen aiheutuneita henkilövahinkoja ei korvata kyseisen ajoneuvon vakuutuksesta. Toisaalta taas liikennevakuutuslain soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että liikennevakuutuslain kilpailuja koskenut eristetyn alueenrajaus poistettiin. Lisäksi liikennevakuutuslakiin lisättiin säännös, jonka mukaan kaivamisesta aiheutuneiden omaisuusvahinkojen korvattavuutta rajoitettiin. Lisäksi Liikennevakuutuskeskus ei voi jatkossa toimia direktiivissä tarkoitettuna korvausedustajana.

Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksesta annettuun lakiin lisättiin säännös koskien Liikennevakuutuskeskuksen maksuvalmiutta. Vakuutusyhtiölain vahinkovakuutuksen riskin sijaintia koskevaa säännöstä muutettiin vastaamaan direktiivissä säädettyä.

Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten ja erät siihen liittyvät lait (224-237/2024)

HE 6/2024

HaVM 3/2024

Lait tulivat voimaan 13.5.2024, mutta osa muutoksista tulee voimaan 1.1.2025.

Säädettiin laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten. Lisäksi muutettiin ulkomaalaislakia, ulkomaalaislain muuttamisesta annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lain muuttamisesta annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia, yliopistolakia, ammattikorkeakoululakia, lukiolakia, ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annettua lakia, vuokralojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annettua lakia, aravarajoituslakia ja asumisoikeusasunnoista annettua lakia.

Muutoksilla pannaan täytäntöön kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksiä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Direktiivin tavoitteena on, että Euroopan unionin alueen laajuudella olisi järjestelmä, joka houkuttelisi sellaisia kolmansien maiden kansalaisia, joilla on korkeaa osaa-

HALLITUKSEN ESITYKSET

Hallituksen esitys (HE 31/2024) eduskunnalle laiksi kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista ja virtuaalivaluutan tarjoajista annettu laki kumottaisiin. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettaviksi Finanssivalvonnasta annettua lakia,

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia ja rikoslakia. Lisäksi luottolaitoslakiin, sijoituspalvelulakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin, sijoitusrahastolakiin, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, maksulaitoslakiin, pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin, rahankeräyslakiin, arpajaislakiin, kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin tehtäisiin teknisiä muutoksia.

Esityksen tarkoituksena on antaa Euroopan unionin niin sanottua kryptovaramarkkina-asetusta (MiCA) ja varainsiirtojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen mukana toimitettavia tietoja koskevaa asetusta (maksun tiedot-asetus, TFR) täydentävät säännökset.

Kryptovarapalvelun tarjoaminen edellyttää asetuksen mukaan nykyisen rekisteröinnin sijaan toimilupaa. Se mahdollistaa oikeuden tarjota kryptovarapalvelua rajan yli toiseen ETA-valtioon niin sanotulla EU-passilla. Toimintaa harjoitetaan myös jatkossa viranomaisvalvonnassa ja asetuksen vastaista toimintaa tulee voida sanktioida.

Asetusten täytäntöönpanotoiminta lainsäädäntöön lisättäisiin säännökset Finanssivalvonnan toimivaltuuksista sekä valvontatehtävistä ja -maksuista. Rahoitusmarkkinoilla käytössä oleva palveluntarjoajan vahingonkorvausvelvoite ja salassapitovelvollisuus ehdotetaan koskemaan EU:n kryptovara-asetuksen mukaisia toimijoita.

Lisäksi esityksen tarkoituksena on korjata neljännen ja viidennen rahanpesudirektiivin kansallisessa täytäntöönpanossa havaittuja puutteita. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia muutettaisiin myös kansallisista lainmuutostarpeista johtuen.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan asetusten määräaikojen mukaisesti pääosin 30.12.2024. Sähkörahatokeneita ja omaisuusreferenssitokeneita koskevien säännökset tulisivat kuitenkin voimaan jo 30.6.2024.

Hallituksen esitys (HE 32/2024) eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön EU:n arvonlisäverokantoja koskeva direktiivi.

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin direktiivin edellyttämät suora- ja epäsuoraan lähetettävien tai virtuaalisesti toteutettavien opetus-, tiede-, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksien, messujen ja näyttelyjen sekä muiden vastaavien tilaisuuksien verotuspaikkaa koskevat säännökset. Elinkeinonharjoittajalle luovutettavaan palveluun sovellettaisiin palvelukaupan myyntimaan yleissäännöstä, jolloin palvelu verotettaisiin ostajan sijoittautumispaikassa. Muulle kuin elinkeinonharjoittajalle luovutettu palvelu, joka liittyy opetukseen, tieteellisiin palveluihin, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksiin, messuihin ja näyttelyihin ja muihin vastaaviin palveluihin sekä niiden järjestämiseen, verotettaisiin vastaavasti paikassa, johon muu kuin elinkeinonharjoittaja on sijoittautunut tai jossa hänellä on kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka.

Liikuntapalvelujen sekä teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, elokuvanäytösten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien ja laitosten pääsymaksuihin sovellettavaa alennettua verokantaa koskevan säännöksen sanamuotoa yhdenmukaistettaisiin vastaamaan direktiivin muotoilua. Säännökseen tehtäisiin lisäksi direktiivin edellyttämät tarkennukset siitä, että alennettu verokanta soveltuisi sekä fyysisiin tapahtumiin paikan päällä että suoratoistona lähetettäviin tapahtumiin.

Lisäksi lakiin tehtäisiin direktiivin edellyttämät taide-, keräily- ja antiikkiesineiden voittomarginaalijärjestelmää ja alennettua verokannan soveltamista koskevat muutokset. Marginaaliverotusmenettelyä ei sovellettaisi, jos verovelvolliselle jälleenmyyjälle luovutettuihin tai tämän maahantuomiin taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin sovelletaan alennettua verokantaa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Hallituksen esitys (HE 34/2024) eduskunnalle laeiksi Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain 89 §:n ja kalastuslain 99 ja 108 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi Metsähallituksen erävalvonnasta annettua lakia, metsästyslakia ja kalastuslakia.

Metsähallituksen erävalvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset erätarkastajan käskyvallasta ja esitutkinnan turvaamiseen liittyvistä toimivaltuuksista. Lisäksi erätarkastajaan kohdistuva niskoittelu säädettäisiin rangaistavaksi. Lakiin tehtäisiin myös joitakin teknisiä tarkistuksia.

Metsästyslain ja kalastuslain sääntelyä muutettaisiin siten, että valvontaviranomaisella olisi nykyistä laajemmalla oikeudella tarkastaa, että henkilön saalis ja pyyntivälineet ovat säännösten ja määräysten mukaisia.

Esityksen tavoitteena on tehostaa Metsähallituksen erävalvontaa sekä erityisesti metsästys- ja kalastuslain säädännön noudattamista.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2024.

Hallituksen esitys (HE 35/2024) eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia ja tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain nimike oli aikaisemmin tietoyhteiskuntakaari.

Esityksen mukaan nykyiset väliaikaisesti voimassaolevat matkapuhelinliittymien osittaista puhelinmarkkinointikieltoa, radioviestinnän luottamuksellisuutta ja välitystiedon määrittelyä koskevat säännökset muutettaisiin toistaiseksi voimassa oleviksi.

Lisäksi lakiin lisättäisiin väliaikaisesti säännös Liikenne- ja viestin-

täviraoston erityisistä tehtävistä verkko- ja sähköisten viestintä- ja viestintä-asetuksen sekä sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen valvonnassa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan siten, että ensimmäinen lakiehdotus tulee voimaan 1.7.2024 ja toinen 20.6.2024. Ensimmäisen lakiehdotuksen Liikenne- ja viestintäviraston erityisiä tehtäviä koskeva säännös on voimassa 30.6.2023 saakka.

Hallituksen esitys (HE 36/2024) eduskunnalle tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission alaisen liikenneturvallisuustyöryhmän 86. istunnossa hyväksytyt muutokset tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen. Lisäksi esitetään, että eduskunta hyväksyisi muutoksiin liittyvän lainsäädännön alaan kuuluvan varauksen.

Muutosehdotusten tarkoituksena on yhdenmukaistaa ajoneuvojen valaisimia ja merkinantolaitteita koskevien vuoden 1968 tieliikennettä koskevan yleissopimuksen ja vuoden 1958 yhdenmukaisten teknisten vaatimusten hyväksymistä koskevan sopimuksen määräykset. Erot ja puutteet ovat pääosin johtuneet teknologian kehityksestä vuosien aikana. Suurin osa ehdotetuista muutoksista koskee ajoneuvojen valaisimia ja merkinantolaitteita sekä niiden käyttöä liikenteessä. Suomi tekisi varauksen erityisiä varoitusvalaisimia koskevaan yleissopimuksen määräykseen.

Sopimusmuutosten osalta noudatetaan niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä. YK:n pääsihteeri jakaa muutosehdotukset sopimuksen osapuolille, ja sopimuksen osapuolet voivat ilmoittaa pääsihteerille 12 kuukauden kuluessa siitä, hyväksyvätkö vai hylkäävätkö ne sopimusmuutokset, tai haluavatko ne konferenssin kutsuttavaksi koolle muutoksia käsittelemään. Jos vähemmän kuin yksi kolmasosa osapuolista hylkää muutokset tai pyytää konferenssin koolle kutsumista, tulevat sopimusmuutokset voimaan niiden osapuolten osalta, jotka ovat

hyväksyneet muutokset. Sopimusmuutokset tulevat kansainvälisesti voimaan, kun kuusi kuukautta on kulunut muutosehdotusten jaksamisesta laskettavan 12 kuukauden ajanjakson päättymisestä. YK:n pääsihteeri on jakanut muutosehdotukset sopimuspuolille 9.8.2023.

Jos vähemmän kuin yksi kolmasosa osapuolista hylkää muutokset tai pyytää konferenssin koolle kutsumista, tulevat muutokset voimaan 9.2.2025. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimusmuutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimusmuutokset tulevat voimaan.

Hallituksen esitys (HE 37/2024) eduskunnalle työvoimapolitiikan uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työvoimapolitiikan järjestämisestä annettua lakia, työvoimapolitiikan järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamista annettua lakia, työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettua lakia, työttömyysturvallisuuden, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annettua lakia, palkkaturvallisuuden, merimiesten palkkaturvallisuuden, tulotietojärjestelmästä annettua lakia, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia, yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä annettua lakia sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi työvoimapolitiikan uudelleen järjestämistä koskevaan lainsäädäntöön eräitä muutoksia, joilla edistetään työvoimapolitiikan järjestämisvastuun sujuvaa siirtoa.

Esityksen mukaan työvoimapolitiikan mahdollisuutta siirtää sopimuksella toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle työvoimapolitiikan toimivaltaan kuuluvia tehtäviä laajennettaisiin koskemaan työvoimapolitiikan

järjestämistä annetussa laissa säädettyjen tehtävien lisäksi myös muussa laissa työvoimapolitiikan toimivalteelle säädettyjä tehtäviä.

Asiakastietojen käsittelyä ja käyttöoikeuksia sekä työvoimapolitiikan hankkimia lisäosia koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin. Asiakastietoja voitaisiin käsitellä nykyisten käyttötarkoitusten lisäksi kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytointin palveluiden ja valtakunnallisen työvoimapolitiikan ja työttömyysturvallisuuden neuvontatehtävien hoitamiseen. Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi oikeus kieltää työvoimapolitiikan hankkimien lisäosan liittäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokoaisuuteen myös silloin, kun työvoimapolitiikan hankkimien lisäosa on päällekkäinen käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan valtakunnallisen tietojärjestelmäkokoaisuuden kanssa. Vastaavasti kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi myös oikeus sulkea lisäosa laissa säädetyin edellytyksin. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskuksen tiedonsaantioikeuksia täydennettäisiin.

Järjestämisvastuun siirtymiseen liittyviä siirtymäsääntöjä täydennettäisiin henkilöstön siirtymisen, siirtyvien sopimusten sekä tuki- ja korvauspäätösten ja niihin liittyvien vastuiden osalta. Valtiolta kuntaan siirtyneen henkilön siirtäminen työvoimapolitiikan tuottamiseen liittyvien järjestelyjen yhteydessä työllisyysalueen toiseen kuntaan katsottaisiin liikkeenluovutukseksi vuoden 2025 ajan. Valtio vastaisi siirtyviin sopimuksiin liittyvistä vastuista ja niiden maksamisesta siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan. Valtio korvaisi erikseen työvoimapolitiikan toimivalteelle siirtyvistä tuki- ja korvauspäätöksistä aiheutuvat kustannukset valtion talousarvion rajoissa siltä osin kuin työvoimapolitiikan toimivalteelle siirtyy maksettavaksi järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan kohdistuvia tukia ja korvauksia. Lisäksi siirtymäsääntöihin lisättäisiin mahdollisuus antaa kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle käyttöoikeus työvoimapolitiikan valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään ennen järjestämisvastuun siirtämistä

asiakaspalvelun sujuvuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

Lisäksi esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelmaan sisältyvää asian tuntijan harkintavallan lisäämistä työnhakijan palveluprosessissa. Työnhakijalle, jonka työttömyys on päätymässä kolmen kuukauden kuluessa tai joka on aloittamassa kolmen kuukauden kuluessa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, ei pääsääntöisesti järjestettäisi työnhakukeskusteluja tai täydentäviä työnhakukeskusteluja. Edellytyksenä olisi lisäksi, että työttömyys päättyy vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kestää vähintään kolme kuukautta eikä työnhakijan palvelutarve tai työnhakuvelvollisuuden asettaminen edellytä keskustelujen järjestämistä. Työnhakuvelvollisuuden asettamisessa edellä mainituille työnhakijoille otettaisiin huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoisiin töihin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain kuntien yhteistointia koskeva muutos tulisi kuitenkin voimaan mahdollisimman pian. Voimaanpanolakiin ehdotetut muutokset tulisivat voimaan 1.8.2024 ja osa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotetut muutokset 1.9.2024.

Hallituksen esitys (HE 38/2024) eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkalakia. Muutostarve johtuu siitä, että niin sanottujen nikotiinipussien myynti on vapautunut lääkelakia koskevan tulkinnaamuutoksen myötä.

Esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan nikotiinipussit otetaan tupakkalain soveltamisalan piiriin ja niiden myynti sallitaan noudattaen niille asetettuja sääntöjä, joilla pyritään ehkäisemään nuorisokäyttöä, harmaatuontia ja laitonta kauppaa sekä torjumaan järjestäytyntä rikollisuutta. Vähittäismyynti säädetään luvanvaraiseksi, tuotteille säädetään naapurimaissa käytössä olevat niko-

tiinirajat ja tuotteissa sallitaan vain aikuisille tarkoitetut maut.

Esityksessä ehdotetaan, että tupakkalakiin lisättäisiin savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaisi nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet. Tyypillisesti kyse on nuuskankaltaisista tuotteista, jotka eivät sisällä tupakkakasvia mutta jotka sisältävät nikotiinia ja jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja ulkoasultaan perinteistä suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa.

Savuttomille nikotiinituotteille säädettäisiin nikotiiniraja ja niistä kielletäisiin tunnusomaiset tuokset tai maut mentolin, mintun, teen, inkiväärin, rosmariinin ja puun makua lukuun ottamatta. Muilta osin savuttomista nikotiinituotteista ehdotetaan säädettäväksi pitkälti vastaavalla tavalla kuin tupakkalaissa säädetään tupakkatuotteista ja nikotiininesteistä. Tuotteiden vähittäismyyntipakkauksiin vaadittaisiin terveysvaroitukset ja pakkausten ulkoasu yhdenmukaistettaisiin. Tuotteiden vähittäismyynti säädettäisiin luvanvaraiseksi ja tukkumyynti ilmoituksenvaraiseksi ja tuotteiden etämyynti kielletäisiin. Maahantuonnille säädettäisiin muun muassa määrällisiä ja ajallisia rajoituksia. Tuotteista ja niiden myynnistä perittäisiin valvontamaksut. Savuttomien nikotiinituotteiden käyttö kielletäisiin päiväkotien ja esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloissa sekä leikkikentillä. Kaikkien tupakan vastikkeiden hallussapito ja maahantuonti kielletäisiin alle 18-vuotiailta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun teknisiä määräyksiä koskevan direktiivin mukainen odotusaika on päättynyt. Savuttoman nikotiinituotteen ominaisuuksia ja vähittäismyyntipakkauksia koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan vasta myöhemmin. Lisäksi ehdotettuun lakiin sisältyy useita siirtymäsäännöksiä.

Hallituksen esitys (HE 40/2024) eduskunnalle työttömyyskassojen tehtävien laajentamista koskeväksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyyskassalakiä. Esityk-

sen mukaan työttömyyskassoille annettaisiin mahdollisuus tarjota jäsenilleen työllisyyttä tukevia palveluita. Työttömyyskassa voisi tarjota työnvälitystä, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita, asiantuntija-arviointeja, valmennuksia sekä muita näihin verrattavissa olevia palveluita jäsentensä työllisyyden tukemiseksi.

Työttömyyskassan tarjoamat palvelut olisivat yksityistä työvoimapalvelua, jolla ei korvattaisi julkisia työvoima- ja yrityspalveluita. Palvelujen tarjoaminen ja palveluihin osallistuminen perustuisi vapaaehtoisuuteen. Palvelut rahoitettaisiin kassan omista varoista. Palvelujen rahoitukseen ei käytettäisi julkista rahoitusta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan kesällä 2024.

Hallituksen esitys (HE 42/2024) eduskunnalle laiksi julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettua lakia. Esityksellä toteutetaan hallituksen ohjelman kirjausta siitä, että hallitus tekee suomen ja ruotsin kielen taitoa osoittavat valtionhallinnon henkilöstöltä vaadittavat kielitutkinnot maksuttomiksi.

Esityksen mukaan suomen tai ruotsin kielen erinomaista taitoa osoittavan valtionhallinnon kielitutkinnon voisi suorittaa maksutta tietyin edellytyksin. Esityksellä pyritään poistamaan epäyhdenvertainen tilanne, jossa erillisen maksullisen kielitutkinnon tarve virkoihin hakeutuessa riippuu siitä, millä kielellä henkilö on suorittanut opintonsa. Lakia muutettaisiin siten, että maksuttomuuden edellytykset olisi sidottu ylioppilastutkinnon tai korkeakoulututkinnon suorittamiseen.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2024.

KORKEIN OIKEUS

KKO:2024:20

Pakkokeino – Vangitseminen – Vangittuna pitäminen – Perustuslaki – Perusoikeudet – Perustus-

lain etusija – Euroopan ihmis- oikeussopimus

A oli määrätty pakkokeinolain 2 luvun 11 §:n 1 momentin ja 5 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla pidettäväksi edelleen vangittuna, koska häntä epäiltiin todennäköisin syin rikoksesta, josta ei ollut säädetty lievempää rangaistusta kuin kaksi vuotta vankeutta.

Korkein oikeus katsoi, että A:n määrääminen pidettäväksi vangittuna pelkästään epäillyn rikoksen vakavuuden perusteella oli perustuslain 106 §:ssä tarkoitettulla tavalla ilmeisessä ristiriidassa perustuslain 7 §:n kanssa, kun sitä tulkittiin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklaa koskevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käytännön mukaisesti. (Ään.)

Täysistunto

PakkokeinoL 2 luku 5 § 1 mom
PakkokeinoL 2 luku 11 § 1 mom
PL 7 §
PL 106 §
IhmisoikeusOp 5 art

KKO:2024:21

Huumausainerikos – Rangaistuksen määrääminen

A oli kasvattanut asunnossaan kolmea kannabiskasvia sekä neljää kannabiskasvin taimea. Kasvatustilat olivat olleet varustettuina suurtehovalaisimilla, ilmapumpuilla, ilma-suodattimilla ja muuntajilla.

Korkein oikeus katsoi ratkaisutaan ilmenevillä perusteilla, että A oli voinut odottaa saavansa huumausainetta 100 grammaa kasvia kohden ja ainakin noin 60 grammaa taimea kohden.

RL 50 luku 1 §

KKO:2024:22

Ulosottokaari – Takaisinsaanti ulosotossa – Takaisinsaannin vaikutukset – Palautusvelvollisuuden sovittelu – Lahja – Puolisoiden välinen lahja – Lahjailmoitus – Takaisinsaantivaatimuksen vanhentuminen

Osakeyhtiön johtoon kuulunut C oli vuosina 1996, 2001 ja 2002 luovuttanut vastikkeetta aviopuolisolleen B:lle merkintäoikeutensa yhtiön

vaihtovelkakirjalainaan ja optio-oikeutensa yhtiön emoyhtiön osakkeisiin. Luovutuksista ei ollut tehty lahjanlupauslain 6 §:n mukaista ilmoitusta. B oli merkinnyt vaihtovelkakirjalainan, vaihtanut sen yhtiön osakkeisiin ja vuonna 2006 myynyt osakkeet. B oli merkinnyt optioilla emoyhtiön osakkeet ja myynyt ne vuosina 2002, 2003 ja 2010.

C oli sittemmin vuosina 2017 ja 2018 velvoitettu maksamaan yhtiölle vahingonkorvausta. Yhtiön korvauksia koskevat ulosottohakemukset olivat tulleet vireille ulosotossa 2017 ja 2018. Saatavien siirronsaajana oleva velkoyhtiö pani 2019 vireille takaisinsaantikanteen B:tä vastaan lahjoitusten peräyttämiseksi ja vaati niiden arvon korvauksena osakkeiden myynnistä saatuja voittoja vastaavia rahamääriä.

Korkein oikeuden ratkaisusta ilmenevillä perusteilla katsottiin, että lahjoituksista puolisolle oli tullut tehdä lahjanlupauslain 6 §:n mukainen ilmoitus. Takaisinsaantiaika ei ollut alkanut kulua, koska lahjailmoituksia ei ollut tehty ennen ulosottohakemusten vireilletuloa. Lahjat määrättiin peräytymään. Peräytyvän omaisuuden arvon korvaus oli määritettävä peräytyvän oikeustoimen kohteena olevalla omaisuudella takaisinsaantiasian ratkaisemisen hetkellä olevan arvon mukaan. Arvon korvaus määritettiin toimivan yhtiön osakkeiden arvon perusteella.

Palautusvelvollisuus ei johtanut B:n kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen, eikä sovittelulle ollut painavaa syytä lahjoitusten ja takaisinsaantikanteen nostamisen välillä kuluneesta pitkästä ajasta huolimatta.

UK 3 luku 84 §
TakSL 6 § 2 mom, 15 § 3 mom ja 22 §
Lahjanlupauslaki 6 §

KKO:2024:23

Ylimääräinen muutoksenhaku – Tuomion purkaminen rikosasiassa – Muutoksenhakuoikeus – Puhevalta

Virkavapaana olleella tuomarilla ei ollut oikeutta hakea ratkaisemasaan asiassa tuomion purkamista syytetyt eduksi.

OK 31 luku 8 §

KKO:2024:24

Työsopimus – Työn tarjoamis- ja koulutusvelvollisuus

B Oy oli Malmin lentokentän lakauttamispäätöksen johdosta tammikuussa 2015 ilmoittanut irtisanovansa myöhemmin kaikki lentokentällä palveluksessa olevat lennonjohtajat, mukaan lukien lennonjohtaja A:n. Syksyllä 2015 A haki Helsinki-Vantaan lentokentällä avoinna olleita lennonjohtajan tehtäviä, mutta ei tullut valituksi. A:n työsuhteen edelleen jatkuessa B Oy tarjosi kesällä 2016 A:lle lennonjohtajan työtä Tampere-Pirkkalan lentoasemalta. A otti työn vastaan.

Korkein oikeus katsoi ratkaisutaan ilmenevillä perusteilla, että B Oy ei ollut rikkonut työsopimuslain 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua velvollisuuttaan jättämällä tarjoamatta A:lle ensin mainittua työtä Helsinki-Vantaan lentoasemalla. (Ään.)

TSL 7 luku 4 §

KKO:2024:25

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö – Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö – Menettämisseuraamus – Hyödyn menettäminen

Syyttäjä vaati yhtiön toimitusjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä toimineelle A:lle rangaistusta törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä katsoen, että tämä oli tahallaan käyttänyt julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi hankkiessaan yhtiön osakkeita.

Korkein oikeus katsoi, että A:lla oli yhtiön osakkeita ostaessaan julkaisematonta, täsmällistä ja olenaisesti yhtiön osakkeen arvoon vaikuttavaa sisäpiirintietoa ja että hän oli käyttänyt tätä tietoa hyväkseen hankkiessaan osakkeet.

Teolla oli tavoiteltu erityisen suurta hyötyä ja teko oli myös kokonaisuutena arvostellen törkeä. A:n katsottiin syyllistyneen törkeään sisäpiirintiedon väärinkäyttöön. (Ään.)

Kysymys myös menettämisseuraamuksesta.

RL 51 luku 1 § 1 mom (753/2012)
RL 51 luku 2 §
RL 51 luku 6 § 4 mom (753/2012)

ArvopaperimarkkinaL 12 luku 2 §
1 mom (746/2012)

KKO:2024:26

Konkurssi – Takaisinsaanti konkurssipesään – Osakeyhtiö – Pääomalainen

A Oy:n velkojat olivat myöntäneet A Oy:lle pääomainoja, jotka olivat lainaehtojen mukaan erääntyneet maksettavaksi 30.4.2018. A Oy oli 29.6.2018 maksanut velkojilleen pääomailainan pääomaa ja korkoja. A Oy oli 17.9.2018 hakenut yrityksen saneerausmenettelyn aloittamista. Saneerausmenettely oli aloitettu 19.9.2018. A Oy oli 10.10.2018 asetettu konkurssiin.

Korkein oikeus katsoi ratkaisustaan tarkemmin ilmenevillä perusteilla, että velan maksuille ei ollut ollut osakeyhtiölain 12 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä. Maksuja oli pidettävä niiden erääntymisestä huolimatta takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuihin ennenaikaisina. Kun velan maksuja ei pidetty olosuhteet huomioon ottaen tavanomaisina, maksut peräytyivät konkurssipesään.

OYL 12 luku 1 § 1 mom 2 kohta
TakSL 10 §

KKO:2024:27

Pakkokeino – Vakuustakavarikko

Kysymys vakuustakavarikon rikos epäilyä koskevan edellytyksen täyttymisestä törkeän veropetoksen perusteella.

KKO:2024:28

Väärä ilmianto – Kunnianloukkaus – Lainvoima – Osittainen lainvoima – Syyte – Syytesidonnaisuus

A:lle oli vaadittu käräjäoikeudessa rangaistusta ensisijaisesti väärästä ilmiannosta ja vaihtoehtoisesti kunnianloukkauksesta. Käräjäoikeus oli hylännyt syytteen. Asianomistaja B oli hakenut muutosta hovioikeudelta vain vaihtoehtoisen rangaistusvaatimuksen osalta mutta vaati Korkeimmassa oikeudessa rangaistusta myös ensisijaisen rangaistusvaatimuksen mukaisesti väärästä ilmiannosta.

Korkein oikeus katsoi ratkaisustaan ilmenevillä perusteilla, että ar-

viointi Korkeimmassa oikeudessa saattoi kohdistua ainoastaan vaihtoehtoisen syytteen mukaiseen teonkuvaukseen. Koska kunnianloukkausta koskevan rangaistusvaatimuksen teonkuvaus ei täyttänyt väärän ilmiannon tunnusmerkistöä, A:ta ei voitu Korkeimmassa oikeudessa tuomita vaihtoehtoisen rangaistusvaatimuksen perusteella väärästä ilmiannosta. (Ään.)

Kysymys myös siitä, oliko A syylistynyt kunnianloukkaukseen.

RL 15 luku 6 §
RL 24 luku 9 §
ROL 11 luku 3 §

KKO:2024:29

Vapaudenriisto – Panttivangin ottaminen – Rangaistuksen määrääminen – Rangaistuksen mitaaminen

A oli pakottanut ladatulla pistoolilla uhaten B:n autoon ja ajamaan toiselle paikkakunnalle. A oli uhannut B:tä tappamisella sekä tehostanut uhkaustaan ampumalla laukauksen auton lattiaan. A oli vaatinut saada tavata B:n sukulaisen C:n, ja tämän vaatimuksen toteuttamiseksi A oli soittanut autosta C:lle ja pakottanut B:n soittamaan D:lle. Puheluisa A oli uhannut B:n henkeä, jos C ei suostuisi tapaamaan A:ta. B:hen kohdistunut vapaudenriisto oli kestänyt noin puoli tuntia.

Korkein oikeus katsoi ratkaisusta ilmenevin perustein, että A:n tekoa oli pidettävä kokonaisuutena arvostellen törkeänä, ja tuomitsi hänet rangaistukseen panttivangin ottamisesta.

Lisäksi kysymys rangaistuksen mittaamisesta.

RL 6 luku 3 §
RL 6 luku 4 §
RL 25 luku 4 §

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

Yleishallintoasiat

KHO:2024:52

Ulkomaalaisasia – Oleskelulupa – Karkottaminen – Perheenyhdistäminen – Alaikäinen lapsi, joka

on unionin kansalainen – Riippuvuussuhde – Johdettu oleskeluoikeus – Yleinen järjestys ja turvallisuus

A oli hakenut pysyvää oleskelulupaa perhesiteen perusteella. Perheenkojoja oli A:n alaikäinen lapsi, joka oli Suomen kansalainen. Maahanmuuttovirasto ei ollut myöntänyt A:lle pysyvää eikä määräaikaista oleskelulupaa ja oli päättänyt karkottaa hänet kotimaahansa. Hallinto-oikeus oli hylännyt A:n valituksen.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että Maahanmuuttovirasto ja hallinto-oikeus olivat ulkomaalaislain soveltamista koskevan oikeuskäytännön mukaisesti voineet päätyä A:n hakemuksen hylkäämiseen ja hänen karkottamiseensa.

Asiassa oli kuitenkin kysymys sellaisen kolmannen maan kansalaisen oleskeluluvan myöntämisestä jättämisestä ja karkottamisesta, jonka puoliso ja lapset olivat Suomen ja samalla Euroopan unionin kansalaisia. Tämän vuoksi arvioinnissa oli otettava huomioon unionin oikeudesta seuraavat vaatimukset, joista merkityksellinen oli niin sanottua johdettua oleskeluoikeutta koskeva oikeuskäytäntö.

Asian olosuhteissa A:n tilanne kuului unionin oikeuden soveltamisalaan ja hänellä oli lähtökohtaisesti SEUT 20 artiklan mukainen unionin kansalaisen oikeuksista johdettu oikeus oleskella Suomessa. Hänen aiheuttamaansa uhkaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle sekä hänen unionin kansalaisten perheenjäsentensä tilannetta oli arvioitava kokonaisuutena unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraavien näkökohtien valossa. Tämän arvioinnin perusteet poikkesivat ainakin jossain määrin Maahanmuuttoviraston ja hallinto-oikeuden tekemästä ulkomaalaislain mukaisesti arvioinnista. Asia palautettiin Maahanmuuttovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus 20 artikla
Unionin tuomioistuimen suuren jaoston tuomiot asioissa Ruiz Zambrano (C-34/09, ECLI:EU:C:2011:124), Dereci (C-256/11, ECLI:EU:C:2011:734), Chavez-Vilchez ym. (C-

133/15, ECLI:EU:C:2017:354), Rendón Marín (C-165/14, ECLI:EU:C:2016:675) ja CS (C-304/14, ECLI:EU:C:2016:674) Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa Subdelegación del Gobierno en Toledo (C-451/19 ja C-532/19, ECLI:EU:C:2022:354) ja M.D. (C-528/21, ECLI:EU:C:2023:341) Ks. ja vrt. KHO 2012:47 ja KHO 2013:97.

KHO:2024:54

Lastensuojelu – Huostaanotto – Sijaishuoltoon sijoittaminen – Sijaishuolto- ja sijaishuolto- paikan muuttaminen – Hallinto-oikeuskäsittely – Lastensuojeluviranomaisen ilmoittamisvelvollisuus – Menettelyvirhe – Viranhaltijan toimivalta

Hallinto-oikeus oli päättänyt lapsen huostaanotosta ja sijaishuoltoon sijoittamisesta sille tehdyn hakemuksen mukaisesti. Asiassa oli ratkaistavana, oliko päätös sijaishuolto- paikan osalta virheellinen sen vuoksi, että myös sijaishuolto- paikasta oli päätetty hakemuksen mukaisesti, vaikka lapsen sijaishuolto- paikkaa oli kiireellisen sijoituksen aikana muutettu ennen hallinto-oikeuden päätöksen antamista. Hallinto-oikeudelle tehtyä hakemusta ei ollut sijaishuolto- paikan osalta muutettu, ja lastensuojelulaissa viranomaiselle säädetty velvollisuus ilmoittaa sijaishuolto- paikan muuttamisesta hallinto-oikeudelle oli laiminlyöty. Hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen viranhaltija oli tehnyt uuden päätöksen sijaishuolto- paikan muuttamisesta.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että sijaishuolto- paikkaa koskeva kysymys oli hallinto-oikeuden päätöksellä tullut asianmukaisesti ratkaistuksi, kun hallinto-oikeus oli perustanut ratkaisunsa hakijan esittämään vaatimukseen ja oli arvioinut hakemuksessa esitetyn sijaishuolto- paikan soveltuvuutta. Lapsen sijaishuolto- paikan muuttamisella kiireellisen sijoituksen aikana ei ollut välitöntä merkitystä sen kannalta, mihin lapsi sijoitetaan huostaanoton vahvistamisen jälkeen. Hallinto-oikeuden päätös ei ollut lainvastainen. Tässä yhteydessä ei voitu tutkia hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen teh-

dyn sijaishuolto- paikan muuttamisesta koskevan viranhaltijapäätöksen laillisuutta. Siihen oli voinut hakea erikseen muutosta.

Lastensuojelulaki 25 d § 2 momentti, 40 §, 44 § 1 momentti 5 kohta ja 50 §
Ks. ja vrt. KHO 8.5.2018 t 2090 ja KHO 21.12.2020 t H1071

KHO:2024:56

Vammaispalvelu – Taloudellinen tukitoimi – Asunnon laitteet – Ilmalämpöpumppu – Sisäilman viilentäminen – Lapsi – Sairauden oireet – Välttämättömyys – Tavanomaisen elämän toiminnot

Vaikeahoitoista epilepsiaa sairastavalle lapselle oli haettu vammaispalvelulain mukaista taloudellista tukea kodin tupakeittiöön asennetun ilmalämpöpumpun hankintakustannuksiin. Sairaudesta oli tyypillistä pitkittyneet, usein sairaalahoitoa vaativat epilepsia-kohtaukset, joita lämmön nousu provosoi. Lapsen kotona oli kesäisin hyvin lämmin, mikä lisäsi kohtausten esiintyvyyttä.

Ratkaistavana oli, tarvitsiko lapsi sairautensa johdosta ilmalämpöpumppua vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla välttämättä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Asiassa saadun selvityksen perusteella lapsen kohdalla kysymys oli sairauden vakavien oireiden ehkäisystä. Tämä edisti keskeisesti hänen mahdollisuuksiaan viettää perheen kodissa hänen ikäiselleen lapselle tavanomaista elämää. Ilmalämpöpumppua oli pidettävä hänelle välttämättömänä kodin laitteena. Hyvinvointialue velvoitettiin korvaamaan taloudellisena tukitoimena vaaditut puolet laitteen kustannuksista.

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tuki- toimista 9 § 2 momentti

KHO:2024:57

Hallintoriita – Kunnallinen viranhaltija – Viran lakkauttaminen – Liikkeen luovutus – Irtisanominen – Jatkuvuusperiaate

Kunnallisen liikelaitoksen palveluksessa virkasuhteessa ollut A oli irtisanottu taloudellisista ja tuotan-

nollisista syistä. Sittemmin korkein hallinto-oikeus oli kumonnut irtisanomispäätöksen sillä perusteella, ettei irtisanomisella ollut ollut perustetta. Valituksen ollessa vireillä kunta oli lakkauttanut liikelaitoksen virat ja liikelaitoksen henkilöstö oli 1.1.2014 tapahtuneen liikkeen luovutuksen myötä siirtynyt perustetun osakeyhtiön palvelukseen työsopimus- suhteisina työntekijöinä.

Asiassa oli ratkaistavana, oliko A:n virkasuhde jatkunut viranhaltijalain 44 §:ssä säädetyn jatkuvuus- periaatteen perusteella myös sen jälkeen, kun liikelaitoksen toiminnot oli liikkeenluovutuksella siirretty yksityisoikeudelliselle yhteisölle.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että A:n virkasuhde oli näissä oloissa päätynyt liikkeenluovutukseen. Liikkeenluovutuksen yhteydessä virkasuhteet päättyivät automaattisesti ilman tarvetta erilliseen irtisanomiseen. Asiassa ei ollut perustetta vahvistaa, että A:n virkasuhde olisi jatkunut enää liikkeenluovutuksen jälkeen.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 25 § ja 44 § 1 momentti
Ks. ja vrt. KKO 2020:35

KHO:2024:59

Haudatun ruumiin siirtolupa – Hautausoimilaki – Perusoikeudet – Euroopan ihmisoikeussopimus – Yksityiselämän suoja – Perhe-elämän suoja – Perusoikeuspunninta

Muutoksenhakijoiden lapsi oli syntynyt kuolleena vuonna 1979. Lapsi oli haudattu tuon aikaisen käytännön mukaisesti hautausmaalle joukkohautaan, johon oli haudattu myös muita kuolleena syntyneitä lapsia. Muutoksenhakijoilla ei tuolloin ollut ollut tosiasiallista mahdollisuutta haudata lastaan valitsemallaan tavalla.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että muutoksenhakijat olivat tuoneet esiin seikkoja, jotka puolsivat sitä, että lapsen ruumiin siirtämiselle sukuhautaan oli olemassa hautausoimilain 24 §:ssä tarkoitettuja erityisen painavia syitä. Asiassa oli kuitenkin otettava huomioon, että muutoksenhakijan lapsen tunnistamiseksi oli välttämätöntä kajoa myös muiden

samaan hautaan haudattujen lasten jäänteisiin.

Punnittuaan vastakkain yhtäältä muutoksenhakijoiden yksityiselämän ja perhe-elämän suojaan liittyviä sinänsä painavia perusteita ja toisaalta joukkohautaan haudattujen muiden lasten omaisten vastaaviin oikeuksiin liittyviä intressejä sekä hautaustoimilain 2 §:ssä ilmaistua lain soveltamisen lähtökohtaa, korkein hallinto-oikeus katsoi, että ruumiin siirtoluvan epäämiselle oli olemassa asianmukaiset ja riittävät perusteet.

Hautaustoimilaki 2 § 2 momentti ja 24 §

Suomen perustuslaki 10 §
Euroopan ihmisoikeussopimus
8 artikla

Euroopan ihmisoikeustuomioistuinten tuomiot Elli Poluha dōdsbo v. Ruotsi (17.1.2006, ECLI:CE:ECHR:2004:0902DEC006156400), Hadri-Vionnet v. Sveitsi (14.5.2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0214JUD005552500), Marić v. Kroatia (12.6.2014, ECLI:CE:ECHR:2014:0612JUD005013212), Drašković v. Montenegro (9.6.2020, ECLI:CE:ECHR:2020:0609JUD004059717) ja M.L. v. Slovakia (14.10.2021, ECLI:CE:ECHR:2021:1014JUD003415917)

KHO:2024:61

Ulkomaalaisasia – Unionin kansalaisen käännyttäminen – Vapaa liikkuvuus – Kansanterveys – Koronapandemiasta johtuvat matkustusrajoitukset – Välttämättömyys – Suhteellisuusperiaate

Unionin kansalainen A oli keväällä 2020 matkustanut Suomeen tavatakseen Suomessa asuvaa seurustelukumppaniaan. Valtioneuvosto oli tuona ajankohtana päättänyt sisärajavälön väliaikaisesta palauttamisesta ja eräistä matkustusrajoituksista koronapandemian laajentumisen ehkäisemiseksi. Rajavartiolaitos oli valtioneuvoston päätökseen viitaten käännyttänyt A:n, koska tämän katsottiin muodostavan uhan kansanterveydelle. Hallinto-oikeus kumosi A:n valituksesta Rajavartiolaitoksen päätöksen. Hallinto-oikeuden mukaan A:n ei voitu katsoa olleen uhkaksi

kansanterveydelle, koska hänen ei ollut todettu eikä hänen epäilty sairastuneen koronaviruksen aiheuttamaan tautiin. Rajavartiolaitos haki korkeimmalta hallinto-oikeudelta muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että asiassa sovellettavan ulkomaalaislain 156 a §:n 1 momentin sanamuoto ei edellyttänyt mainitussa lainkohdassa tarkoitettun taudin toteutusta sillä yksittäisellä unionin kansalaisella, jonka vapaata liikkuvuutta kansanterveyden perusteella rajoitettiin. Sen sijaan mainitussa lainkohdassa säädettiin siitä, että vapaan liikkuvuuden rajoitukset kansanterveyteen liittyvistä syistä saattoivat perustua vain tietyt kriteerit täyttäviin tauteihin. Covid-19 oli ollut tällainen mainitussa lainkohdassa tarkoitettu tauti. Hallinto-oikeuden ei siten olisi tullut kumota Rajavartiolaitoksen päätöstä esittämällä perusteella.

Asiassa oli vielä arvioitava, olisiko A:n maahantulon rajoittaminen kansanterveyteen liittyvästä syystä ollut välttämätöntä ja suhteellisuusperiaatteen mukaista. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että etenkin epidemian alkuvaiheessa kansanterveyttä suojaavia toimenpiteitä oli jouduttu toteuttamaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti. Taudin luonteen ja testauskapasiteetin rajallisuuden vuoksi oli ollut välttämätöntä rajoittaa myös A:n kaltaisten oireettomien henkilöiden matkustamista. A:n matkalleen ilmoittamaa syytä ei voitu tuona ajankohtana pitää välttämättömänä syyinä matkustamiselle.

Kun otettiin huomioon yhtäältä Suomessa ja muualla vallinnut epidemiatilanne, matkustusrajoituksen tavoitteena ollut ihmishenkien ja terveyden suojelu sekä terveydenhuollon kantokyvyn varmistaminen ja toisaalta A:n matkalleen esittämät syyt ja se, ettei hänellä ollut Suomessa asuvan seurustelukumppaninsa ohella muita siteitä Suomeen, asiassa ei ollut ilmennyt seikkoja, jotka kokonaisuutena arvioiden olisivat olleet A:n käännyttämisen puolesta puhuvia seikkoja painavampia.

Hallinto-oikeuden päätös kumottiin ja Rajavartiolaitoksen päätös jäi voimaan.

Suomen perustuslaki 9 § 4 momentti

Ulkomaalaislaki 5 §, 146 § 1 momentti, 156 a § 1 momentti ja 167 § 1 momentti 1 kohta

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta 21 artikla 1 kohta
Euroopan unionin perusoikeuskirja 45 artikla 1 kohta ja 52 artikla 1 kohta

Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY (vapaan liikkuvuuden direktiivi) 27 artikla 1 kohta ja 29 artikla 1 kohta
Euroopan unionin tuomioistuimen suuren jaoston tuomio 5.12.2023 asiassa C-128/22, Nordic Info (ECLI:EU:C:2023:951)

KHO:2024:62

Lunastuslupa – Yleinen tarve – Maakaapeli – Yksityinen datakeskus – Hukkalämmön talteenotto

Valtioneuvosto oli myöntänyt yhtiölle lunastusluvan käyttöoikeuden saamiseksi yksityisen datakeskukseen sähköenergian tarvetta palvelevien maakaapeleiden asentamista varten tarvittaviin alueisiin. Koska lunastusluvan hakija, joka omisti maakaapelit ja vastasi niiden rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä kaapeleiden kautta toimitettavasta sähköenergiasta, huolehti myös toimittamansa sähköenergian käytöstä muodostuvan ylimääräisen lämpöenergian talteenotosta ja kiertämisestä lämpöpumppukeskusten kautta kaukolämpöverkkoon, lunastusta voitiin pitää yleisen tarpeen vaatimana.

Suomen perustuslaki 15 §
Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettu laki 3 §, 4 § 1 ja 2 momentti, 5 § 1 momentti, 7 § 1 ja 2 momentti, 9 § 4 momentti (264/2017) ja 10 § 1 momentti (264/2017)
Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki 8 § 1 momentti ja 13 § 1 momentti

KHO:2024:63

Ylimääräinen muutoksenhaku – Purku – Yhdistyksen rekisteröinti puolueeksi – Kansanval-

taisten periaatteiden noudattaminen – Yhdistymisvapaus – Euroopan ihmisoikeussopimus

Korkein hallinto-oikeus purki oikeusministeriön hakemuksesta oikeusministeriön päätöksen, jolla yhdistys oli rekisteröity puolueeksi. Yhdistyksen yleisohjelman muuttaminen rekisteröintivaiheessa hyväksyttävään muotoon oli tapahtunut erehdyttämistarkoituksessa puolerekisteröinnin saamiseksi. Tämän vuoksi ja koska yhdistyksen sääntöjen ei voitu katsoa turvaavan kansanvaltaisten periaatteiden noudattamista yhdistyksen päätöksenteossa ja toiminnassa, yleisen edun oli Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntökin huomioiden katsottava vaativan päätöksen purkamista.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 117 § 1 momentti 2 kohta ja 2 momentti sekä 118 § 2 momentti

Puoluelaki 2 §, 3 § 2 momentti, 5 § ja 6 §

Yhdistyslaki 43 §

Suomen perustuslaki 12 ja 13 §
Euroopan ihmisoikeussopimus 10 artikla ja 11 artikla

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen suuren jaoston tuomio asiassa Refah Partisi ym. v. Turkki (13.2.2003, ECLI:ECHR:2003-0213JUD004134098) ja tuomiot asioissa Linkov v. Tsekin tasavalta (7.12.2006, ECLI:CE:ECHR:2006:1207JUD001050403), Ignatencu ja Romanian kommunistinen puolue v. Romania (5.5.2020, ECLI:CE:ECHR:2020-0505JUD007863513), Turkin yhdistynyt kommunistinen puolue ym. v. Turkki (30.1.1998, ECLI:CE:ECHR:1998:0130JUD001939292), Sosialistinen puolue ym. v. Turkki (25.5.1998, ECLI:CE:ECHR:1998-0525JUD002123793), Glimmerveen ja Hagenbeek v. Alankomaat (11.10.1979, ECLI:CE:ECHR:1979-1011DEC000834878) ja Turkin sosialistinen puolue (STP) ym. v. Turkki (12.11.2003, ECLI:CE:ECHR:2003:1112JUD002648295)

KHO:2024:64

Porotalous – Poronhoito – Paliskunta – Paliskunnan toimialueen rajojen vahvistaminen – Palis-

kuntien toimialueiden yhdistäminen – Aluehallintoviraston harkintavalta – Hallinnon oikeusperiaatteet – Suhteellisuusperiaate – Poronhoidon harjoittamisen edellytykset

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli ratkaistavana, oliko Lapin aluehallintovirasto voinut toimivaltansa ja harkintavaltansa puitteissa vahvistaa paliskunnan toimialueeksi kahden aikaisemmin itsenäisen paliskunnan toimialueet tilanteessa, jossa ainoastaan toinen paliskunta eli paliskunta A oli hakenut toimialueiden yhdistämistä ja tehnyt sitä koskevan päätöksen, kun taas toinen paliskunta eli paliskunta B oli samanaikaisesti vastustanut toimialueiden yhdistämistä.

Poronhoitolain 6 §:n 3 momentin mukaan aluehallintovirasto vahvistaa paliskuntien toimialueiden rajat. Korkein hallinto-oikeus totesi, että poronhoitolakiin ei sisällynyt nimenomaisia säännöksiä aluehallintoviraston toimivallasta esillä olevan kaltaisessa tilanteessa. Myöskään poronhoitolain esitöissä asiaa ei ollut käsitelty. Kun tässä tilanteessa otettiin huomioon paliskunnille poronhoitolain nojalla kuuluva itsehallinto ja se, että paliskunta ei voi tehdä toista paliskuntaa koskevia sitovia päätöksiä eikä hakea toisen paliskunnan puolesta sen rajojen vahvistamista, lähtökohtana edellä mainittua säännöstä sovellettaessa oli pidettävä sitä, että paliskunnan rajojen vahvistamisen tuli tapahtua kaikkien niiden paliskuntien suostumuksella, joita vahvistaminen koski.

Aluehallintoviraston päätöksen lainmukaisuutta oli näin ollen arvioitava hallintolain 6 §:ssä säädettyjen hallinnon oikeusperiaatteiden nojalla. Asiassa oli edellä olevan johdosta erityisesti arvioitava sitä, oliko aluehallintoviraston päätös paliskuntien rajojen muuttamisesta täyttänyt tasaapuolisuuden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset.

Aluehallintovirasto oli katsonut, että paliskuntien yhdistämiselle oli poronhoidollisesti niin painavia syitä, että yhdistäminen voitiin vahvistaa toisen paliskunnan vastustuksesta huolimatta. Kun arvioitiin sitä, oliko aluehallintoviraston

päätös ollut oikeassa suhteessa taivuteltuun päämäärään eli poronhoidon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen nähden, huomiota oli kiinnitettävä paliskunnille poronhoitolaissa säädettyihin tehtäviin. Asiassa saadusta selvityksestä ei ilmennyt, että paliskunta B ei olisi selviytynyt poronhoitolaissa säädettyistä tehtävistään. Paliskuntaan B ei ollut kohdistettu säännösten tai määräysten laiminlyönnin vuoksi uhkasakkoa tai teettämishukkaa. Paliskunnan B ei myöskään ollut osoitettu olevan kykenemätön tekemään paliskunnan toiminnan kannalta tarpeellisia päätöksiä. Paliskunta B oli myös ilmoittanut olevansa valmis sopimaan yhteistyöstä paliskunnan A kanssa.

Edellä esitettyyn nähden korkein hallinto-oikeus katsoi, että paliskuntien A ja B yhdistäminen toimialueeltaan yhdeksi paliskunnaksi yksinomaan paliskunta A:n hakemuksen ja päätöksen perusteella ei ollut ollut välttämätöntä poronhoidon harjoittamiselle. Aluehallintoviraston päätös ei siten ollut ollut oikeassa suhteessa vahvistamisen tavoitteen kanssa. Koska aluehallintoviraston päätös ei ollut täyttänyt hallintolaisessa edellytetyä oikeasuhtaisuuden vaatimusta ja aluehallintovirasto oli näin paliskunta A:n päätöksen vahvistaessaan ylittänyt harkintavaltansa, aluehallintoviraston päätös oli ollut lainvastainen.

Poronhoitolaki 6 § 3 momentti ja 8 § 1 momentti

Poronhoitoasetus 6 § 2 ja 3 kohta
Hallintolaki 6 §

Ks. ja vrt. KHO 2023:55.

KHO:2024:66

Asiakirjajulkisuus – Julkisuuslain soveltaminen – Konkurssiasiamies – Julkisselvittäjä – Viranomaisen lukuun toimiva yksityinen – Konkurssiasiamiehen ja konkurssipesän julkisselvittäjän välinen sähköpostiviestintä

Julkisselvityksessä olevan konkurssipesän julkisselvittäjän ei katsottu toimivan konkurssiasiamiehen lukuun siinä mielessä kuin julkisuuslain 5 §:n 4 momentissa tarkoitetaan. Tietopyyntöä, joka koski konkurssiasiamiehen toimiston ja julkisselvittäjän välistä sähköposti-

viestintää, ei voitu hylätä sanotun säännöksen perusteella.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki) 5 § 4 momentti

Konkurssilaki 11 luku 1 § 1 momentti, 2 §, 3 § ja 4 § 1 momentti
Laki konkurssipesien hallinnon valvonnasta 1 § 2 momentti 2, 4 ja 5 kohta

KHO:2024:69

Asiakirjajulkisuus – Asianosaisjulkisuus – Poliisille tehty ilmoitus ajoterveyden heikentymisestä – Asianosaisen tiedonsaanti-oikeus ilmoituksen tekijästä – Erittäin tärkeä yleinen etu

Poliisille oli tehty ilmoitus, jonka mukaan muutoksenhakijan ajoterveys oli heikentynyt. Muutoksenhakija oli pyytänyt saada poliisilta tiedon siitä, kuka ilmoituksen oli tehnyt.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että ajoterveyttä koskevan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden paljastaminen ilmoituksen kohteelle voi heikentää halukkuutta tehdä vastaavia ilmoituksia poliisille. Tämä heikentäisi poliisin mahdollisuuksia valvoa ajoterveyttä, mikä puolestaan heikentäisi liikenneturvallisuutta ja olisi siten vastoin erittäin tärkeää yleistä etua.

Nyt kyseessä olevassa asiassa poliisi oli sille saapuneen ilmoituksen johdosta ryhtynyt toimenpiteisiin ajoterveyden varmistamiseksi. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että ilmoituksen tekijän henkilöllisyys ei ole ollut olennainen tekijä arvioitaessa ja selvitettyä muutoksenhakijan ajoterveyttä koskevaa asiaa. Ilmoituksen tekijän henkilöllisyyttä koskevan tiedon antamatta jättäminen ei vaarantanut muutoksenhakijan oikeusturvaa.

Poliisin harjoittamaa ajoterveyden valvontaa voitiin pitää sellaisena erittäin tärkeänä yleisenä etuna, jonka perusteella asianosaisjulkisuutta oli mahdollista rajoittaa. Ilmoituksen tekijän henkilöllisyyttä koskevan tiedon antaminen oli lähökohtaisesti vastoin erittäin tärkeää yleistä etua, ja erittäin tärkeää yleistä etua oli tässä asiassa pidettävä muutoksenhakijan tiedonsaanti-oikeutta painavampana

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki) 11 § 2 momentti 1 kohta

KHO:2024:70

Asiakirjajulkisuus – Ympäristötieto – Tekopohjavesilaitos – Tarkkailuohjelma – Havainto-putkien ja kaivojen sijaintitiedot – Århusin yleissopimus – Ympäristötietodirektiivi – Tiedon aikaisempi julkisuus

Tekopohjavesilaitoksen havainto-putkien täsmällistä sijaintia ja teknisiä yksityiskohtia sekä vedenotamokaivojen täsmällistä sijaintia kuvaavat tiedot olivat laitoksen turvajärjestelyihin liittyvinä tietoina yleisöltä salassa pidettäviä.

Korkein hallinto-oikeus otti ratkaisussaan huomioon, että tekopohjavesilaitoksen tarkkailutiedot, mukaan lukien tiedot tarkkailupisteiden sijainnista, olivat ympäristötietodirektiivissä ja Århusin sopimuksessa tarkoitettuja ympäristötietoja. Mainitut säädökset oli Suomessa pantu täytäntöön ensisijaisesti julkisuuslain säännöksillä. Ympäristötietodirektiivi ja Århusin yleissopimus, joilla voi tulkintavaikutuksen perusteella olla yksittäistapauksessa merkitystä arvioitaessa ympäristötietoihin kohdistuvan tietopyynnön hylkäämisen edellytyksiä, mahdollistivat tällaisen tietopyynnön epäämisen tilanteessa, jossa tiedon ilmaiseminen vaikuttaisi haitallisesti yleiseen turvallisuuteen.

Korkein hallinto-oikeus totesi lisäksi, että pelkästään tiedon aikaisempi julkisuus ei ratkaise asiakirjan julkisuusasemaa, kun asiakirjaa pyydetään viranomaiselta. Se seikka, että kyseiset tiedot olivat ainakin osittain tulleet muussa yhteydessä julkiseksi, ei antanut aihetta arvioida niiden salassapitoa toisin.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 1 § 1 momentti, 17 § 2 momentti, 22 § 1 momentti ja 24 § 1 momentti 7 kohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2003/4/EY) ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta (ympäristötiedodirektiivi) 4 artikla 2 kohta
Tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä

muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskeva yleissopimus (Århusin yleissopimus) 4 artikla 4 kohta

KHO:2024:72

Asiakirjajulkisuus – Valvontalautakunta – Asianajosalaisuus – Liikesalaisuus – Tiedot asianajajan päämiehen laskutuksesta ja sopimusehdoista – Tiedot päämiehen tunniste- ja yhteystiedoista – Perintätoimeksianto

Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivalle valvontalautakunnalle oli tehty kantelu, joka koski asianajajan päämiehensä puolesta suorittamaa laskun perintää. Ulkopuolinen henkilö pyysi valvontalautakunnalta tiedot kanteluasiakirjoista, jotka valvontalautakunta luovutti osittain pyytäjälle. Hallinto-oikeus katsoi, ettei luovuttamatta jätettyjen asiakirjojen salassapidolle ollut miltään osin perusteita.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei asiassa ollut tullut ilmi seikkoja, joiden perusteella perintätoimeksiantosuhteen olemassaoloa olisi tullut pitää asianajajista annetun lain 5 c §:ssä tarkoitettuna yksityisenä salaisuutena. Tietoa perintätoimeksiannosta ei ollut pidettävä myöskään mainitussa pykälässä tai julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitettuna liikesalaisuutena. Muutakaan laissa säädettyä perustetta toimeksiantosuhteen olemassaoloa koskevan tiedon salassapidolle ei asiassa ollut käynyt ilmi. Päämiehen yhteystietojen tai yhtiön yhteys henkilön tunnistetietojen salaamiselle ei liioin ollut laissa säädettyä perustetta.

Asiakirjoihin sisältyvät tiedot päämiehen ja kantelijan väliseen sopimussuhteeseen liittyvästä laskutuksesta ja sopimusehdoista sen sijaan olivat liikesalaisuuksia ja sellaisina salassa pidettäviä sekä asianajajista annetun lain 5 c §:n 1 momentin 20 kohdan perusteella.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 § 1 momentti 20 kohta (604/2018)
Laki asianajajista 5 c § (626/1995) 1 momentti (639/2018) ja 7 j § (716/2011) 3 momentti
Liikesalaisuuslaki 2 § 1 kohta

Ympäristöasiat

KHO:2024:65

Metsästys – Metsästyksen rajoittaminen alueella liikkuvien turvallisuuden vuoksi – Saamelainen alkuperäiskansa – Oikeus omaan kulttuuriin – Perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset – Välttämättömyys – Oikeasuhtaisuus

Metsästys kuuluu perustuslain 17 §:n 3 momentin sekä YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen (KP-sopimus) 27 artiklan turvaamaan saamelaisen alkuperäiskansan kulttuuriin, mikä seikka on otettava huomioon metsästysoikeutta rajoitettaessa. Korkein hallinto-oikeus katsoi päätöksessään, että myös saamelaisten metsästysoikeutta voidaan rajoittaa alueella liikkuvien henkilöiden yleisen turvallisuuden takaamisen sitä edellyttäessä. Rajoitusten on kuitenkin täytettävä perustuslain tulkintakäytännössä vakiintuneet perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset, kuten rajoittamisen välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että metsästystä ei ollut Lapin aluehallintoviraston päätöksellä kokonaan kielletty, vaan rajoitettu niin, että metsästys ampuma-aseilla oli edelleen sallittua päätöksessä todetuissa tilanteissa. Rajoitus koski aluehallintoviraston päätöksessä rajattuja alueita, joilla oli ulkoilu- ja retkeilyreittejä tai matkailualueita. Rajoitukset oli kohdistettu suosituimpiin retkeilyreitteihin varoaluein. Kun otettiin huomioon rajoituksia valmisteltaessa selvitetty rajoitusalueisiin kohdistuva runsas virkistyskäyttö, päätöksen mukaista viiden vuoden määräaika ei ollut pidettävä liian pitkänä ottaen erityisesti huomioon, että metsästyslain perusteella rajoitus oli erikseen lyhennettävissä tai poistettavissa jo ennen määräajan loppua. Asiassa oli otettava samoin huomioon, että metsästyslakiin perustuvaa oikeutta metsästää valtionmailla voitiin muutoin toteuttaa rajoitusalueiden ulkopuolella, ja rajoitusalueet muodostivat suhteellisen pienen osan valtionmaista.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että metsästyksen rajoittaminen kyseisillä alueilla oli tarpeellista, ja rajoittamisen voitiin katsoa olevan tavoitteensa, hengelle ja terveydelle aiheutuvien vahinkojen välttämisen, kannalta myös välttämätöntä. Mainituista syistä rajoitukset eivät muodostuneet lainvastaisiksi myöskään saamelaisten kulttuuriperintöön kuuluvan metsästyksen osalta.

Metsästyslaki 8 ja 9 § sekä 23 § 1 ja 2 momentti
Laki Urho Kekkosen kansallispuistosta (228/1983) 6 § 2 momentti
Asetus Urho Kekkosen kansallispuistosta (229/1983) 2 § 1 momentti 10 kohta ja 4 § 2 momentti
Laki Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta (525/2023)
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 55 § 1 ja 2 momentti sekä 143 § 1 momentti
Hallintolaki 6 §
Suomen perustuslaki 7 § 1 momentti, 17 § 3 momentti, 18 § 1 momentti ja 22 §
YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus (KP-sopimus) 27 artikla

Veroasiat

KHO:2024:51

Kiinteistövero – Yleinen kiinteistöveroprosentti – Eräiden laitosten veroprosentti – Tuulivoimala – Pienvoimalaitos – Voimalaitoskokonaisuus – Yhteinen liittymispiste

A Oy:n tuulivoimalaitos oli kytketty verkonhaltijan kytkinlaitokseen, johon oli kytketty myös erään toisen tuulivoimayhtiön kaksi tuulivoimalaitosta. Yhtiöiden tuulivoimalaitosten yhteenlaskettu nimellisteho ylitti 10 megavolttiampeerin rajan. Asiassa oli ratkaistavana, oliko A Oy:n voimalaitokseen sovellettava eräiden laitosten veroprosenttia (voimalaitosprosentti) sillä perusteella, että kyseiset voimalaitokset oli kytketty jakeluverkkoon kiinteistöverolain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla yhteisen liittymispisteen kautta.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että yhteisellä liittymispisteellä ei voitu katsoa tarkoitettua yksittäisen

teknisen osan tarkkuudella määritettyä pistettä, jonka verkonhaltija ja verkkoon liittyjä olivat sopineet omistus- tai hallintarajakseen. Arvioitaessa sitä, oliko voimalaitokset kytketty verkkoon yhteisen liittymispisteen kautta, huomioon oli sen sijaan otettava sen verkkoinfrastruktuurin kokonaisuus, jolla voimalaitosten kytkeminen jakeluverkkoon oli toteutettu.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenevissä oloissa katsottiin, että A Oy:n voimalaitos oli kytketty toisen tuulivoimayhtiön voimalaitosten kanssa jakeluverkkoon yhteisen liittymispisteen kautta. Kun voimalaitosten yhteenlaskettu nimellisteho oli ylittänyt 10 megavolttiampeeria, A Oy:n voimalaitokseen oli voitu soveltaa voimalaitosprosenttia. Merkitystä ei ollut sillä, että A Oy ja toinen tuulivoimayhtiö olivat oikeudellisesti erillisiä ja itsenäisiä toimijoita.

Kiinteistövero vuodelta 2018.
Äänestys 3–2.

Kiinteistöverolaki 11 § 3 momentti (724/2017) sekä 14 § 1 ja 2 momentti

KHO:2024:53

Arvonlisävero – Verovelvollisuus – Verovelvollisuusryhmä – Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yritykset – Rahoituspalvelujen tarjoaminen konserniyhtiöille – Pääasiassa rahoituspalveluja myyvä elinkeinonharjoittaja – Arvonlisäveroryhmäjärjestelmän rajoittaminen rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiin

A Oy oli Verohallinnolle tekemässään hakemuksessa pyytänyt rekisteröimään arvonlisäverolain 13 a §:ssä tarkoitettun verovelvollisuusryhmän, joka muodostuisi A Oy:stä ja hakemuksessa yksilöidyistä konserniyhtiöistä. A Oy tuotti konserniyhtiöille palveluja, jotka olivat sinänsä luonteeltaan pääosin rahoituspalveluja, kuten luoton myöntämistä ja muuta rahoituksen järjestämistä. Muut verovelvollisuusryhmään haettavat konserniyhtiöt olivat pääasiassa arvonlisäverosta vapautettuja sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja tuottavia yrityksiä.

Asiassa oli ratkaistavana, oliko A Oy:llä ja hakemuksessa mainituilla

muilla konserniyhtiöillä oikeus muodostaa arvonlisäverolain 13 a §:ssä tarkoitettu verovelvollisuusryhmä. Asiassa oli erityisesti arvioitava, oliko A Oy:tä pidettävä arvonlisäverolain 13 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna pääasiassa 41 §:ssä tarkoitettuja rahoituspalveluja myyväinä elinkeinonharjoittajana.

Arvonlisäverolain 13 a §:n mukaan verovelvollisuusryhmään kuuluvia elinkeinonharjoittajia kohdellaan yhtenä elinkeinonharjoittajana ja arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan mukaan yhtenä verovelvollisena. Siten verovelvollisuusryhmän muodostamisen oikeudellisena seurauksena oli, että ryhmän sisällä tapahtuvat liiketoimet eivät kuuluneet arvonlisäveron soveltamisalaan, eivätkä ryhmän jäsenten väliset liiketoimet olleet arvonlisäverotuksessa myyntiä.

Kun otettiin huomioon arvonlisäverolain 13 a § kokonaisuudessaan, säännöksen tarkoitus sekä verovelvollisuusryhmän sisäisten liiketoimien jääminen arvonlisäveron soveltamisalan ulkopuolelle, A Oy:tä ei ollut pidettävä mainitun lainkohdan tarkoittamana elinkeinonharjoittajana, joka pääasiassa myi arvonlisäverolain 41 §:ssä tarkoitettuja rahoituspalveluja. A Oy:llä ja hakijoina olevilla muilla konserniyhtiöillä ei ollut oikeutta muodostaa keskenään verovelvollisuusryhmää.

Arvonlisäverolaki 13 a §
Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY 11 artikla
Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa C-74/11, komissio v. Suomi (EU:C:2013:266) ja C-480/10, komissio v. Ruotsin kuningaskunta (EU:C:2013:263)
Ks. KHO 2014:31

KHO:2024:55

Lahjaverotus – Sukupolvenvaihdoshuojennus – Yritysvaivallisuuden arvostaminen – Lahjoituksen kohteena olevan yhtiön verovuosi – Arvostamisen perusteena käytettävä tilinpäätös – Kalenterivuodesta poikkeava tilikausi – Yhtiön osakkeen vertailuarvo

Asiassa oli ratkaistava, minkä verovuoden verotuspäätöksen mukaista yhtiön osakkeen vertailuarvoa oli

käytettävä laskettaessa perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu veronhuojennus, kun lahjan kohteena olivat sellaisen yhtiön osakkeet, jonka tilikausi ei ollut kalenterivuosi.

Kun otettiin huomioon perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2 momentin sanamuoto, säännöksen esityöt sekä perintö- ja lahjaverolain mukainen arvostamisen ajankohta koskeva lähtökohta, sukupolvenvaihdoshuojennusta laskettaessa oli käytettävä lahjaverovelvollisuuden alkamishetken nähden yhtiön viimeisimmän verovuoden verotuspäätöksen mukaista vertailuarvoa.

Muutoksenhakija oli saanut 2.11.2018 lahjana kysymyksessä olevat yhtiön osakkeet. Lahjaverovelvollisuuden alkamisajankohdasta nähden lahjoituksen kohteena olevan yhtiön viimeisin tilikausi oli päättynyt 31.5.2018. Sukupolvenvaihdoshuojennuksen laskennassa oli siten tullut käyttää yhtiön verovuodelta 2018 toimitetussa tuloverotuksessa laskettua vertailuarvoa.

Äänestys 3–2 ja esittelijän eriävä mielipide.

Perintö- ja lahjaverolaki 55 § 1 ja 2 momentti

Varojen arvostamisesta verotuksessa annettu laki 2 § 1 momentti ja 5 § 1 momentti

Verotusmenettelystä annettu laki 3 §:n 2 momentti

Ks. KHO 2002:17

KHO:2024:58

Elinkeinotulon verotus – Korkojen vähennyskelpoisuus – Korkovähennysrajoitusten soveltaminen – Koron käsite – Rahoituksen hankinnan yhteydessä kertyvä suoritus – Joukkovelkakirjalaina – Järjestelypalkkio

Asiassa oli ratkaistavana, oliko osakeyhtiöllä oikeus vähentää tuloverotuksessaan joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskun pääjärjestäjien veloittama järjestelypalkkio ilman elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:ssä säädettyjä korkojen vähennysoikeuden rajoituksia.

A Oyj oli laskenut liikkeeseen pörssiin listatun joukkovelkakirjalainan. Pääjärjestäjinä toimineet E Abp ja F AS olivat koordinoineet joukkovelkakirjalainan liikkeeseen-

laskun. Tehtävä oli sisältänyt lainan kaupallisten ehtojen koordinoinnin yhdessä A-konsernin kanssa ja avustamisen liikkeeseenlaskuun liittyvän dokumentaation laatimisessa. Palveluihin oli kuulunut muun muassa liikkeeseenlaskun välittäjänä toimiminen, A Oyj:n avustaminen liikkeeseenlaskun asianmukaisessa ja tehokkaassa täytäntöönpanossa ja liikkeeseenlaskun mahdollistavan sijoittajamäärän kartuttamisessa, avustaminen asiointissa luottolukittajan kanssa, merkintöjen allokointi sijoittajien välillä, avustaminen liikkeeseenlaskuun liittyvien materiaalien laadinnassa, yhtiön ja ulkopuolisten neuvonantajien yhteydenpidon koordinointi sekä liikkeeseenlaskun markkinointitoimenpiteiden koordinointi. A Oyj suoritti E Abp:lle ja F AS:lle palveluista palkkion, joka koostui varsinaisesta järjestelypalkkiosta ja kannustimesta. E Abp ja F AS eivät toimineet joukkovelkakirjalainassa lainanantajina.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:n 2 momentissa säädetty koron määritelmä ei lain esitöiden perusteella kattanut kaikkia menoja, jotka ovat kertyneet rahoituksen järjestämisen yhteydessä tai jotka ovat olleet tarpeen rahoituksen hankkimiseksi, vaan neuvontapalvelut jäivät säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle. Koska järjestelypalkkio ei ollut velkapääomalle maksettavaa suoritusta tai korvausta rahoituksen antamisesta yhtiölle, palkkiota oli pidettävä luonteeltaan rahoituksen järjestämisessä avustamisesta perittävänä neuvonantopalkkiona, joka ei ollut sanotussa säännöksessä tarkoitettua korvausta vieraasta pääomasta tai rahoituksen hankinnan yhteydessä kertyvä suoritus, vaikka A Oy oli suorittanut järjestelypalkkion E Abp:lle ja F AS:lle rahoituksen hankkimisen yhteydessä. Järjestelypalkkiota ei ollut katsottava sanotussa säännöksessä tarkoitetuksi suoritukseksi myöskään niin sanotun ATAD-direktiivin tulkintavaikutuksen perusteella. A Oyj:llä oli siten oikeus vähentää järjestelypalkkio ilman korkojen vähennysoikeutta koskevia rajoituksia.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 18 § 1 momentti 2 kohta, 18 a § 1 ja 2 momentti

Sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta annetun neuvoston direktiivin 2016/1164/EU (ATAD) 2 artikla 1 kohta ja 3 artikla
Vrt. KHO 2021:123

KHO:2024:60

Arvonlisävero – Poikkeukset myynnin verollisuudesta – Itsenäinen yhteenliittymä – Yhteenliittymän jäsenten harjoittama vakuustointi

A Oy oli suomalaisten työeläkevakuutusyhtiöiden perustama ja omistama yhtiö. Yhtiö oli perustettu, jotta työeläkeyhtiöt pystyivät hoitamaan lakisääteiset eläkepäätöksiin ja -maksatuksiin liittyvät tehtävänsä. Yhtiö ylläpiti työeläkevakuuttamisessa tarvittavia tietojärjestelmiä ja myi siihen liittyviä palveluja työeläkeyhtiöille omakustannushintaan. Vastaavia palveluja ei ollut työeläkeyhtiöiden ostettavissa muualta.

Asiassa oli ratkaistavana, oliko A Oy:tä pidettävä sellaisena arvonlisäverolain 60 a §:ssä tarkoitettuna itsenäisenä yhteenliittymänä, jonka harjoittamasta palvelun myynnistä jäsenilleen ei ollut suoritettava arvonlisäveroa. Asiassa oli erityisesti arvioitava lain 60 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen edellytyksen täyttymistä.

Arvonlisäverolain 60 a §:n 1 momentin 1 kohta edellytti yhteenliittymän jäsenten toiminnalta ainoastaan sitä, että nämä harjoittivat toimintaa, joka ei oikeuttanut vähennykseen tai ei tapahtunut liiketoiminnan muodossa. Lain 60 a §:n sanamuoto tai asema arvonlisäverolain rakenteessa ei edellyttänyt tai viitannut siihen, että säännös olisi sovellettavissa vain sellaiseen yhteenliittymään, jonka jäsenet harjoittivat yleishyödyllistä toimintaa. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että arvonlisäverolain 60 a §:ää oli sovellettava myös nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Asiaa ei ollut arvioitava toisin unionin tuomioistuimen asiassa C-605/15, Aviva, antaman tuomion ja direktiivin tulkintavaihtokuten johdosta, erityisesti kun unionin tuomioistuimen tuomio oli perustunut keskeisesti arvonlisäverodirektiivin 132 artiklan ase-

maan direktiivin rakenteessa, joka poikkesi arvonlisäverolain 60 a §:n asemasta lain rakenteessa.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että A Oy:tä oli pidettävä sellaisena arvonlisäverolain 60 a §:ssä tarkoitettuna itsenäisenä yhteenliittymänä, jonka harjoittamasta palvelun myynnistä jäseninä oleville työeläkeyhtiöille ei ollut suoritettava arvonlisäveroa.

Arvonlisäverolaki 44 § ja 60 a § Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY 132 artikla 1 kohta f alakohta
Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-605/15, Aviva (EU:C:2017:718)

KHO:2024:67

Valmisteverotus – Tupakkaverotus – Veronalaisuus – Sähkösavukkeeneste – Höyrystettäväksi tarkoitettu nikotiinineste – Aromi- tiiviste – Pohjaneste – Elintarvikevalmiste – Myyntipaikka

Asiassa oli ratkaistavana, olivatko yhtiön ennakkoratkaisuhakemuksessa yksilöidyt aromitiivisteet ja propyleeniglykoli- ja kasvisglyseriiniainvalmisteet tupakkaverolain soveltamisalaan kuuluvia höyrystettäväksi tarkoitettuja nikotiinittomia sähkösavukkeenesteitä. Asiassa oli yhtiön valituksen johdosta otettava kantaa siihen, oliko tässä arvioinnissa merkitystä sillä, että yhtiö myi tuotteita sähkösavukkeiden erikoisliikkeissään. Vaikka tuotteita voitiin käyttää myös sähkösavukkeissa, niiden yleisimmät käyttötarkoitukset liittyivät yhtiön mukaan esimerkiksi elintarvikkeisiin. Tuotteet oli valmistettu muualla kuin Suomessa, eikä niihin sovellettu valmisteverotuslain mukaista väliaikaisen verotomuuden järjestelmää. Tuotteet olivat alkuperäispakkauksissaan.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että valmisteverojärjestelmässä verotettavan tapahtuman muodostaa tuotteen valmistaminen, vastaanottaminen toisesta jäsenvaltiosta tai maahantuonti unionin ulkopuolelta. Veronmaksuvelvollisuus syntyy, kun valmisteveron alaiset tuotteet luovutetaan kulutukseen. Vaikka kysymys ei nyt ollut unionissa yhdenmukaistetun valmisteveron

alaisista tuotteista, valmisteverojärjestelmän toimivuuden katsottiin edellyttävän, että tuotteen valmisteverolainsäädännön soveltamisen kannalta ratkaiseva käyttötarkoitus on kyettävä määrittelemään jo tuotteen saapuessa Suomeen. Tämä käyttötarkoitus ei voinut vaihdella enää tuotteen eri vähittäismyyntipaikkojen mukaan.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että eräitä ennakkoratkaisuhakemuksessa tarkoitettuja tuotteita oli pidettävä elintarvikkeina, jotka eivät olleet valmisteveron alaisia, vaikka niitä myytiin sähkösavukkeiden erikoisliikkeissä. Sitä vastoin eräät Pohja-nimiset propyleeniglykoli- ja kasvisglyseriiniainvalmisteet olivat sähkösavukkeessa höyrystettäväksi tarkoitettuja nikotiinittomia nesteitä ja siten tupakkaveron alaisia.

Verohallinnon ennakkoratkaisu ajalle 1.7.2020–30.6.2021.
Tupakkaverolaki 1 § 1 momentti, 2 § 2 momentti (1071/2016), 7 § 3 momentti (1071/2016) ja 14 § (1125/2010) 1 ja 2 momentti
Valmisteverotuslaki 1 § (182/2010) 2 ja 3 momentti, 2 § (182/2010), 7 § ja 8 §

KHO:2024:68

Lahjaverotus – Sukupolvenvaihdoshuojennus – Perintö- ja lahjaverolaissa tarkoitettu yritys – Sijoitusyhtiö – Arvopaperikauppa – Kokonaisarvio

Asiassa oli kysymys sukupolvenvaihdokseen liittyvästä lahjaveron huojennuksesta. Ennakkoratkaisun hakijan oli tarkoitus lahjoittaa sijoitustoimintaa harjoittavan X Oy:n osakekanta kahdelle lapselleen. Perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan huojennus myönnetään, jos veronalaiseen lahjaan sisältyy maatala, muu yritys tai osa niistä.

Se, onko kyseessä perintö- ja lahjaverolaissa tarkoitettu yritys, oli ratkaistava tapauskohtaisesti kokonaisarvion perusteella. Kokonaisarviossa oli otettava huomioon muun ohella toiminnan laatu, jatkuvuus, aktiivisuus, taloudellisen riskin ottaminen, suunnitelmallisuus ja voiton tavoittelemisen. Arvopaperikauppaa harjoittavan yhtiön kohdalla asian arvioinnissa

voitiin ottaa huomioon myös esimerkiksi toteutuneiden kauppojen määrä, liikevaihto, vaihto-omaisuuden määrä ja laatu, vieraan pääoman käyttö sekä liikevaihdon ja vaihto-omaisuuden välinen suhde. Palkatun työvoiman olemassaolo tai yrittäjän työllistyminen yhtiön toiminnassa puolsivat yleisesti sitä, että kyseessä on laissa tarkoitettu yritys. Palkatun työvoiman olomassaolo ei kuitenkaan ollut edellytyksenä huojennussäännöksen soveltamiselle. Sukupolvenvaihdoshuojennusta koskevan säännöksen soveltamisalaa ei lain esitöissä tai oikeuskäytännössä ollut sidottu siihen, onko yhtiön tuloverotus tapahtunut elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaisesti. Tämä oli kuitenkin yksi kokonaisarvioinnissa huomioon otettava seikka, erityisesti milloin yhtiön verokohtelu oli ollut vakiintunutta ennen tulolähdejaon uudistamista vuonna 2020.

X Oy:n pitämistä perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna yrityksenä vastaan puhuvia seikkoja pidettiin kokonaisarvioinnissa painavampina kuin tätä puoltavia seikkoja. Suunniteltuihin lahjoituksiin ei voitu soveltaa sukupolvenvaihdoshuojennusta koskevia säännöksiä. Ennakkoratkaisu.

Perintö- ja lahjaverolaki 55 § 1 momentti 1 kohta

Ks. ja vrt. myös KHO 13.6.2002 taltionumero 1488 (lyhyt ratkaisuseloste), KHO 2006:100 ja KHO 30.11.2009 taltionumero 3394 (lyhyt ratkaisuseloste)

KHO:2024:71

Elinkeinotulon verotus – Menon vähennyskelpoisuus – Menon jaksottaminen – Kulumatonta käyttöomaisuus – Aineeton oikeus – Pitkävaikutteinen meno – Tuuli-voimala – Liittymismaksu

X Oy suunnitteli tuulivoimapuiston rakentamista määräaikaisen vuokrasopimuksen nojalla hallitsemalleen maa-alueelle. Tuotantolaitoksesta toimivan tuulivoimapuiston käyttöajaksi oli arvioitu 20–30 vuotta. Tuotantolaitos oli tarkoitus liittää suurjännitteiseen sähköverkkoon sille räätälöidyn verkkoliittynnän kautta. Mikäli tuotantolaitos puret-

taisiin, samalle paikalle mahdollisesti rakennettava uusi tuotantolaitos ei välttämättä pystyisi hyödyntämään samaa sähköliityntää. X Oy suoritti verkonhaltijalle liittymismaksun vastikkeeksi oikeudesta liittyä verkonhaltijan sähköverkkoon. Liittymismaksu oli korvaus yhtiölle varatusta sähkösiirtokapasiteetista sekä mahdollisista yhtiötä palvelevista sähköverkon muutostöistä. Liittymismaksu ei ollut palautuskelpoinen. Sopimuksen tai sen osan siirtämiseen oli saatava toisen osapuolen etukäteinen kirjallinen lupa.

Asiassa oli kysymys siitä, oliko X Oy:llä oikeus vähentää tuulivoimapuiston sähköverkkoon liittämistä koskevassa sopimuksessa tarkoitettua liittymismaksuksi nimetystä suorituksesta aiheutunut meno vuotuisina poistoina verotettavasta tulostaan.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei X Oy:lle ollut kertynyt liittymismaksuksi nimetyn suorituksen perusteella kulumatonta käyttöomaisuutta ja ettei kysymys ollut patenttiin tai muuhun voimassaoloajaltaan rajoitettuun erikseen luovutettavissa olevaan aineettomaan oikeuteen rinnastuvasta omaisuudesta, jonka hankintameno olisi poistettava elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 37 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Yhtiö sai vähentää liittymismaksuksi nimetystä suorituksesta aiheutuneen menonsa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 24 §:ssä tarkoitettulla tavalla yhtä suurina vuotuisina poistoina todennäköisenä vaikutusaikanaan kuitenkin enintään 10 verovuoden aikana. Ennakkoratkaisu verovuodelle 2021.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 12 §, 24 §, 37 § ja 42 § 2 momentti

KKO:N VALITUSLUVAT

VL:2024-25

Vammantuottamus

Diaarinumero: R2024/93

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Vaasan hovioikeus 15.1.2024 R 23/230

A oli ollut suojaamattomassa sukupuoliyhteydessä B:n kanssa. A oli aikaisemmin altistunut herpeskelle, jota hän ei ollut kertonut B:lle ennen sukupuoliyhteyksiä. B:llä oli jonkin ajan kuluttua sukupuoliyhteyksistä todettu sukuelinherpes. Hovioikeus katsoi A:n syyllistyneen vammantuottamukseen.

Kysymys vammantuottamuksen tunnusmerkistön täyttymisestä.

VL:2024-27

Osakeyhtiö – Osakkeen lunastaminen – Lunastushinta

Diaarinumero: S2023/534

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin käräjäoikeus 31.8.2023 L 706/2022/2560

Yhtiö A oli 24.9.2020 julkistanut yhtiö X:n osakkeita koskevan vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen, jonka mukainen osakekohtainen lunastushinta oli 17,84 euroa.

Alkuperäisen ja jatkettujen tarjousajan päättymisen jälkeen 4.2.2021 yhtiö A:n osuus yhtiö X:n osakkeista oli noin 90,6 prosenttia. Yhtiö A oli ilmoittanut yhtiölle Xaikovansa käyttäen lunastusoikeuttaan, ja vähemmistöosakkeiden lunastamista koskeva välimiesmenettely tuli vireille 19.3.2021.

Välimesoikeus katsoi, että asiaassa oli vähemmistöosakkeiden lunastushintaa määrittäessä erityiset syyt poiketa osakeyhtiölain 18 luvun 7 §:n 3 momentin mukaisesta hintaolettamasta, ja määrittä osakkeen lunastushinnaksi 21,55 euroa.

Käräjäoikeus alensi yhtiö A:n muutoksenhausta lunastushinnan 17,84 euroon katsottuaan, että asiassa oli välitystuomiossa todetut erityiset syyt poiketa tarjoushintaa koskevasta olettamasta, mutta ettei markkinahintaan liittynyt sellaisia poikkeuksellisia olosuhteita, jotka tekisivät markkinahinnasta selvästi epäluotettavan.

Kysymys yhtiön X osakkeen lunastushinnan määrittämisestä.

VL:2024-28

Isyys – Isyyden vahvistaminen

Diaarinumero: S2024/37

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Turun hovioikeus 21.12.2023 S 23/265

Lapsen isyyden selvittäminen oli keskeytetty, koska isyyden selvittämiseksi ei ollut saatavissa riittävästi tietoa. Lastenvalvoja ei ollut tehnyt isyyden selvittämisen uudelleen aloittamisesta isyyslain 11 ja 14 §:ien mukaista valituskelpoista päätöstä. Lastenvalvoja oli lapsen puhevaltaa käyttäen nostanut kanteen isyyden vahvistamiseksi. Käräjäoikeus oli määrännyt oikeusgeneettisen isyystutkimuksen tehtäväksi, mitä lapsen äiti oli vastustanut.

Kysymys tuomioistuimen oikeudesta määrätä äidistä ja lapsesta otettavaksi oikeusgeneettistä tutkimusta varten tarpeelliset näytteet lastenvalvojan nostaman kanteen perusteella.

VL:2024-29

Kiihottaminen kansanryhmää vastaan

Diaarinumero: R2024/57

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin hovioikeus 14.11.2023 R 22/1094

Kysymys siitä, olivatko vastaajat syyllistyneet kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

VL:2024-30

Asiakirja – Asiakirjan esittämisvelvollisuus – Liikesalaisuus

Diaarinumero: S2024/2

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Markkinaoikeus 30.10.2023 271/03.04.02.01.00/2022

Kysymys oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 40 § mukaisen asiakirjan esittämisvelvollisuuden edellytyksistä markkinaoikeudessa vireillä olevassa teollisoikeuden loukkausta koskevassa asiassa.

VL:2024-32

Yrityssaneeraus – Saneerausvelka

Diaarinumero: S2023/590

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin hovioikeus 29.9.2023 nro 1429

Kysymys siitä, mitä oli pidettävä yrityksen saneeruksesta annetun lain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettuna kohtuullisena korvauksena.

Toimitus: Carina Kåla
Alma Talent
shop.almatalent.fi
suomenlaki.almatalent.fi

ISSN 0788-8651 (painettu)
ISSN 2954-1921 (verkkójulkaisu)